

Guvernanța regulamentului Uniunii Energetice pentru atingerea obiectivelor 2030 privind energia și clima

Contextul propunerii:

Pe 30 noiembrie 2016, Comisia Europeană a prezentat un nou pachet de măsuri în comunicarea sa intitulată „Energie curată pentru toți europenii”¹, cu scopul de a oferi un cadru legislativ stabil și raționalizat pentru crearea eficientă a Uniunii Energetice care să permită UE să realizeze angajamentele din Acordul de la Paris.

Pachetul privind energia și clima, alcătuit din 8 propuneri², are 3 obiective principale: prioritizarea eficienței energetice, obținerea unei poziții de lider mondial în domeniul energiilor din surse regenerabile și asigurarea unui tratament echitabil consumatorilor.

Un pas înainte în acest sens se referă la continuitatea cadrului de politică 2030 privind energia și clima, care a fost aprobat de Consiliul European în octombrie 2014, conform căruia până la sfârșitul deceniului următor ar trebui să se atingă următoarele obiective:

- Reducerea cu 40% a emisiilor de gaze cu efect de seră față de nivelurile din 1990;
- O pondere de 27% a energiei produse din surse regenerabile;
- O îmbunătățire cu cel puțin 27% a eficienței energetice comparativ cu situația actuală³.

Propunerea de revizuire a Directivei actuale privind energia din surse regenerabile⁴ subliniază nevoia unei schimbări dinamice și ambițioase în politicile energetice ale UE, menționând că: ”Proiecțiile sistemului energetic al UE indică faptul că statele membre și politicile actuale ale UE ar conduce la aproximativ 24.3% din consumul de energie regenerabilă în 2030, în cazul în care nu sunt puse în practică politici noi. Acest nivel ar fi cu mult sub nivelul UE de 27% ca obiectiv comun în domeniul energiei regenerabile, astfel cum a fost convenit de Consiliul European și ar împiedica Uniunea să îndeplinească în mod colectiv angajamentele asumate în Acordul de la Paris din 2015.”

Prin urmare este necesar un sistem puternic de guvernare pentru a organiza și conduce Uniunea Energetică către obiectivele sale în 2030.

Propunerea de guvernare a Uniunii Energetice⁵

Propunerea de guvernare a Uniunii Energetice intenționează să asigure punerea în aplicare la diferite niveluri a măsurilor și politicilor coerente, complementare și suficient de ambițioase pentru raționalizarea și conducerea Uniunii Energetice.

¹ <https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-proposes-new-rules-consumer-centred-clean-energy-transition>

² Propunerile legislative ”Energie curată pentru toți europenii” acoperă eficiența energetică, energia din surse regenerabile, designul pieței de energie electrică, securitatea aprovizionării cu energie electrică și regulamentele Uniunii Energetice.

³ <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-strategy-and-energy-union/2030-energy-strategy>

⁴ Propunere de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile – COM/2016/0767 final/2 – 2016/0382 (COD)

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2016:759:REV1>

Propunerea este în prezent discutată de colegiatori, de Parlamentul European și de Consiliul Uniunii Europene⁶. O înțelegere provizorie a fost încheiată de către aceste părți în perioada 19-20 iunie 2018⁷.

Propunerea are două obiective principale:

- Stabilirea unui cadru de guvernare fiabil și eficient pentru atingerea obiectivelor Uniunii Energetice. Acest lucru se va realiza asigurându-se că obiectivele naționale sunt coerente cu obiectivele UE datorită implementării Planurilor Naționale Integrate care reflectă cooperarea.
- În contextul programului privind îmbunătățirea legiferării de la nivelul Uniunii Europene⁸, propunerea vizează simplificarea și raționalizarea tuturor politicilor existente în materie de climă și energie pentru a reduce povara administrativă. Aceasta va colecta toate cerințele privind planificarea și raportarea referitoare la climă ale statelor Uniunii Europene, precum și obligațiile de monitorizare ale Comisiei care sunt în prezent răspândite în multe reglementări europene pe care le va simplifica, reduce, alinia și va elimina duplicatele. În plus, acestea vor fi sincronizate cu obligațiile de comunicare privind planificarea și informarea rezultate în urma Acordului de la Paris.

Planurile Naționale Integrate pentru Energie și Schimbări Climatice (PNIESC)

Conform noului regulament, țările trebuie să elaboreze planuri pentru perioada 2021-2030 care să reflecte cele 5 dimensiuni interdependente ale Uniunii Energetice (securitate energetică, solidaritate și încredere; o piață energetică europeană pe deplin integrată; eficiență energetică; decarbonizarea economiei; cercetare, inovare și competitivitate⁹).

În mod similar cu organizarea Acordului de la Paris, PNIESC ar trebui să identifice contribuția națională la obiectivele UE privind clima și energia pentru 2030 și să servească drept punct de referință pentru monitorizarea și înregistrarea progresului.

Bazate pe un model comun care permite țărilor o anumită flexibilitate, aceste planuri ar trebui să stabilească obiectivele naționale pentru fiecare dintre cele cinci dimensiuni ale Uniunii Energetice și să definească politici și măsuri pentru atingerea acestor obiective.

Un nivel foarte ridicat de cooperare între statele membre, dar și între diferiții actori de la nivel național, este, în mod firesc, de așteptat în dezvoltarea și punerea în aplicare a acestor planuri „integrate” care ar trebui să atingă obiectivele Uniunii Energetice.

⁶ <http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/summary.do?id=1519353&l=en&t=D>

⁷ Regulamentul poate fi înaintat spre aprobare Parlamentului European, unde votul în plen este așteptat în Octombrie și apoi înapoi în Consiliu pentru adoptarea finală. Regulamentul va intra în vigoare la 20 de zile de la data publicării sale în Jurnalul Oficial al UE. Pentru mai multe detalii: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2018/06/29/governance-of-the-energy-union-council-confirms-deal-reached-with-the-european-parliament/>

⁸ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-and-less-costly/refit-platform/role-structure-and-working-methods-refit-platform_en

⁹ https://ec.europa.eu/commission/priorities/energy-union-and-climate_en

Conform propunerii, statele membre trebuie să prezinte Comisiei planurile lor de proiecte la 1 ianuarie 2018, dar nu toate s-au conformat acestui lucru. Fiecare stat membru al Uniunii Europene trebuie să depună un PNIESC la Comisia Europeană până la data de 31 decembrie 2018.

Guvernanța climatică și energetică va fi orientată spre acele planuri care servesc drept referință pentru monitorizarea și înregistrarea progresului. Într-adevăr, propunerea prevede că, începând cu 2023, țările UE trebuie să întocmească la fiecare doi ani rapoarte de progres privind punerea în aplicare a acestor planuri. Aceste rapoarte vor contribui la o mai mare transparență, fiabilitate și consecvență în atingerea obiectivelor Uniunii în domeniul energiei, precum și în punerea în aplicare a Acordului de la Paris.

Așa cum CAN Europa a subliniat în documentul său de informare¹⁰, PNIESC pot declanșa schimbări profunde în cazul în care accentul se pune pe cinci piloni: Obiectivele 2030 privind clima și energia, monitorizarea pe termen lung a Acordului de la Paris, coerența, credibilitatea și transparența. Justice & Environment subscrie celor comunicate de CAN Europa cu privire la importanța PNIESC.

Transparență

Justice & Environment pune accentul în acest ghid privind importanța procesului transparent și urmărește să sprijine participarea activă a organizațiilor societății civile și a oricăror alte părți interesate relevante în pregătirea și punerea în aplicare a PNIESC.

PNIESC trebuie să mărească gradul de transparență astfel încât societatea civilă să aibă mai multe oportunități de implicare în sistemul energetic. Prin urmare, în conformitate cu Convenția Aarhus¹¹, sistemul actual de guvernare încurajează:

1. Accesul la informațiile conținute de PNIESC și rapoartele de progres:
 - Planurile de proiect, planurile finale și rapoartele de progres trebuie să fie disponibile publicului;
 - PNIESC trebuie să fie stabil și să clarifice măsurile și politicile naționale previzibile necesare pentru punerea în aplicare a planului.
2. Participarea societății civile la pregătirea și implementarea PNIESC:
 - Asigurarea participării publicului la pregătirea PNIESC:
 - Statele membre trebuie să organizeze consultări publice în faza de elaborare a planurilor lor, respectând strict aplicarea articolului 10 din propunere. Ele trebuie să garanteze că publicul poate participa devreme și eficient la pregătirea PNIESC. În măsura în care Directiva SEA este aplicabilă, consultările fundamentate pe directiva respectivă sunt suficiente.
 - Statele membre trebuie să țină seama de rezultatul participării publice. În acest sens este important ca PNIESC să conțină o descriere a modului în care s-au desfășurat consultările și a implicării societății civile, a rezultatelor acestora și a modului în care au fost luate în considerare în elaborarea planului.

¹⁰ <http://www.caneurope.org/docman/energy-union-governance/3354-briefing-paper-how-national-energy-and-climate-plans-can-set-paris-in-motion-in-every-country-may-2018/file>

¹¹ [Convenția privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu](#) adoptată la 25 iunie 1998 în orașul danez Aarhus (Århus).

- Asigurarea participării publicului la implementarea PNIESC:
 - Statele membre trebuie să creeze o platformă de dialog între mai multe niveluri privind clima și energia. Potrivit membrilor Parlamentului European, aceasta ar trebui să fie o platformă permanentă pentru sprijinirea angajării active a autorităților locale, a organizațiilor societății civile, a comunității de afaceri, a investitorilor, a altor părți interesate relevante și a publicului larg în gestionarea tranziției energetice. Astfel, li se recomandă insistent statelor membre „să prezinte platformei naționale de dialog privind clima și energia diferite opțiuni și scenarii prevăzute pentru politicile lor energetice și climatice pe termen scurt, mediu și lung, împreună cu o analiză cost-beneficii pentru fiecare opțiune”¹².

PNIESC ar trebui privite ca un stimulent pentru a ridica nivelul de ambiție al Statelor Membre în atingerea obiectivelor Uniunii Energetice pentru 2030 și a perspectivei UE de reducere a emisiilor de GES până în 2050.

Contact information:

name: Zsuzsanna Berki
organization: J&E
address: Udolní 33, 602 00 Brno, Czech Republic
tel: +36 1 3228462
e-mail: info@justiceandenvironment.org
web: www.justiceandenvironment.org

The Work Plan of J&E has received funding from the European Union through its LIFE NGO Grants funding scheme. The sole responsibility for the present document lies with the author and the European Commission is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.

¹² <http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/summary.do?id=1519353&l=en&t=D>